INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZEMĚPIS

ZEI0D11C0T01

DIDAKTICKÝ TEST

ILUSTRAČNÍ TEST

Maximální bodové hodnocení: 80 bodů
Hranice úspěšnosti: 33 %

1 Základní informace k zadání zkoušky

- **Didaktický test** obsahuje **40 úloh**.
- **Časový limit** pro řešení didaktického testu je **90 minut**.
- **Povolené pomůcky:** psací potřeby, měřítko (pravítko) a kalkulátor.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- U všech úloh/podúloh **je právě jedna odpověď správná**.
- Za nesprávnou nebo neuvedenou odpověď **se body neodečítají**.
- Odpovědi pište do záznamového archu.
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modrou nebo černou** propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- Hodnoceny budou **pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu**.

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- Odpověď, kterou považujete za správnou, zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

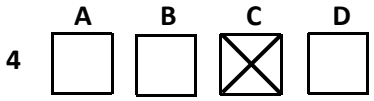

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, zabarvěte pečlivě původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

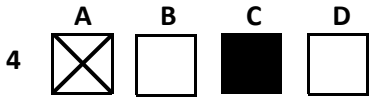

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.
- Pokud zakřížkujete více než jedno pole, bude vaše odpověď považována za nesprávnou.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **pište čitelně** do vyznačených bílých polí.

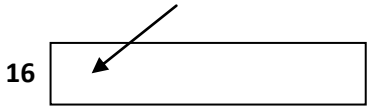

- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena**.
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pak původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.

Testový sešit neotvírejte, počkejte na pokyn!

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

Test i příslušný klíč správných řešení jsou do okamžiku uvolnění testu k volnému užití, tj. do 10. února 2011, určeny výhradně středním školám, a to pro účely zkušebního testování jejich žáků ve škole. Jakékoli zveřejnění či užití obsahu tohoto testu či příslušného klíče správných řešení, jakož i kterékoli jejich části v rozporu s tímto určením, bude považováno za porušení zákona č. 121/2000 Sb. v platném znění (autorský zákon).

2 body

1 **Která z uvedených činností ovlivňujících tvar zemského povrchu <u>nepatří</u> mezi činnosti exogenní?**

A) eolická
B) biogenní
C) vulkanická
D) antropogenní

---

2 body

2 **Které z následujících měst má 1. ledna nejkratší délku světlého dne?**

A) Oslo
B) Paříž
C) Dakar
D) Kapské Město

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 3

Obrázek představuje model celkového oběhu vzduchu v zemské atmosféře.

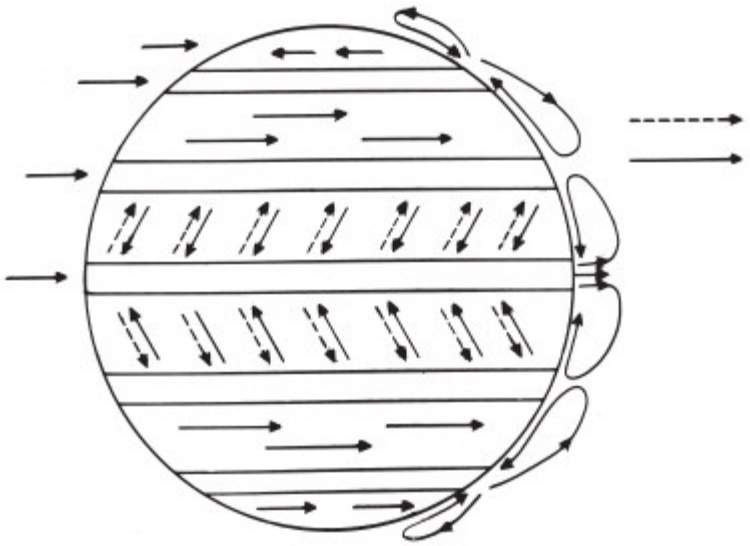

(Základy zeměpisných znalostí)

2 body

3 **Jak se nazývají stálé vzdušné proudy vanoucí z oblastí vysokého tlaku vzduchu kolem obratníků do tlakových níží kolem rovníku?**

A) tajfuny
B) pasáty
C) uragány
D) monzuny

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

VÝCHOZÍ TEXT A MAPA K ÚLOZE 4

Izolinie spojují body se stejnou hodnotou měřené veličiny.

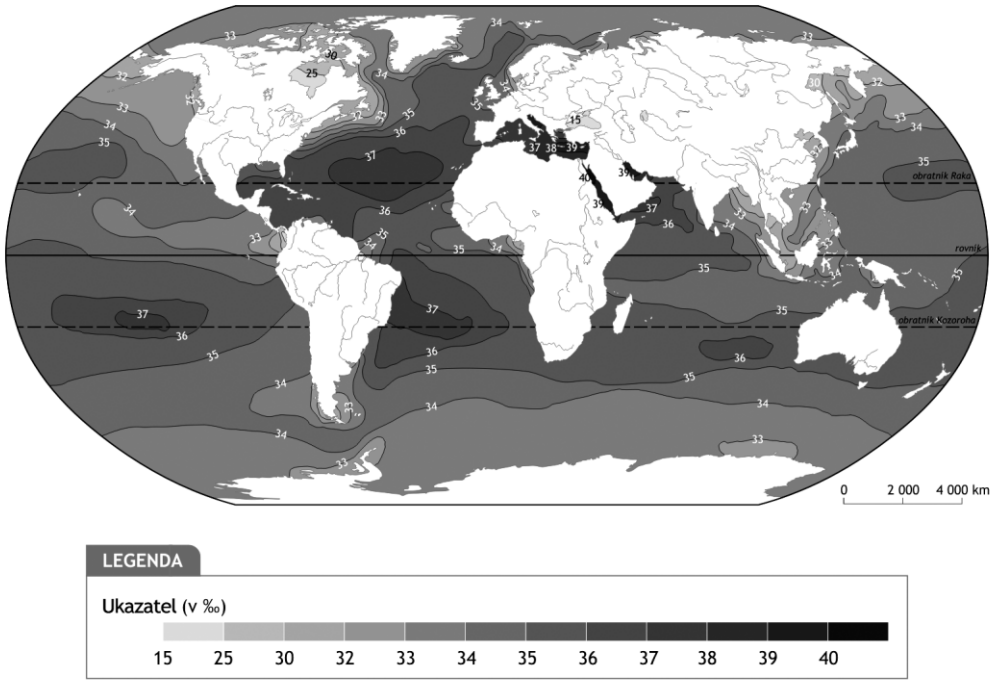

(Školní atlas dnešního světa)

2 body

4 **Kterou z následujících hodnot zobrazují izolinie na výchozí mapě?**

A) salinita mořské vody (v promile)
B) hloubka oceánu (ve stovkách metrů)
C) hustota lodní dopravy (v počtu lodí za hodinu)
D) průměrná rychlost mořských proudů (v metrech za sekundu)

---

max. 2 body

5 **Rozhodněte o každém z uvedených přírodních procesů, zda jimi mohla vzniknout jezera (ANO), či nikoli (NE):**

		A	N
5.1	sopečná činnost	☐	☐
5.2	humifikace	☐	☐
5.3	sesuvné pohyby	☐	☐
5.4	zlomy v zemské kůře	☐	☐

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

VÝCHOZÍ MAPA K ÚLOZE 6

(www.zemepis.com)

max. 2 body

6 Přiřaďte k následujícím klimadiagramům (6.1–6.3) s údaji o nadmořské výšce lokality, ročním průběhu teploty a množství srážek v jednotlivých měsících odpovídající města z výchozí mapy (A–D):

6.1

107 m. n. m. 17,7 °C 377 mm

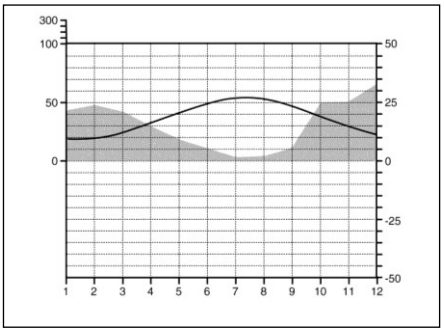

6.2

25 m. n. m. 10,1 °C 879 mm

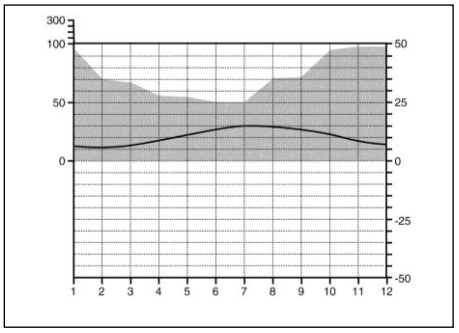

6.3

234 m. n. m. 5,8 °C 662 mm

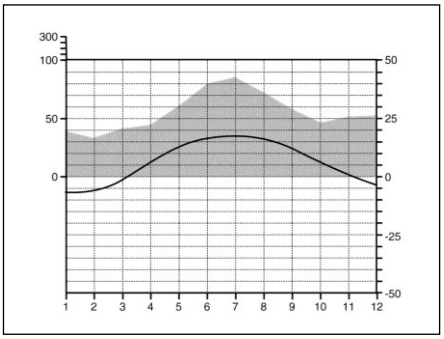

6.1 _____
6.2 _____
6.3 _____

A) Dublin
B) Minsk
C) Innsbruck
D) Atény

(www.klimadiagramme.de)

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

max. 2 body

7 Přiřaďte k následujícím popisům krajiny (7.1–7.3) správný název (A–D) odpovídající relativní výškové členitosti:

7.1 Krajina s příkrými svahy a hlubokými údolími, velký spád vodních toků. Výškový rozdíl nejvyššího a nejnižšího bodu krajiny nepřesahuje 600 m, je však vyšší než 300 m. _____

7.2 Krajina s pozvolnými svahy a mělkými údolími. Tvoří převážnou část rozlohy Česka. Výškový rozdíl nejnižšího a nejvyššího místa dosahuje maximálně 150 metrů. _____

7.3 Pestrá krajina s příkřejšími svahy a hlubšími údolími. Značná část krajiny bývá zalesněná. Výškový rozdíl činí 150 až 300 metrů. _____

A) rovina
B) hornatina
C) vrchovina
D) pahorkatina

VÝCHOZÍ MAPA K ÚLOZE 8

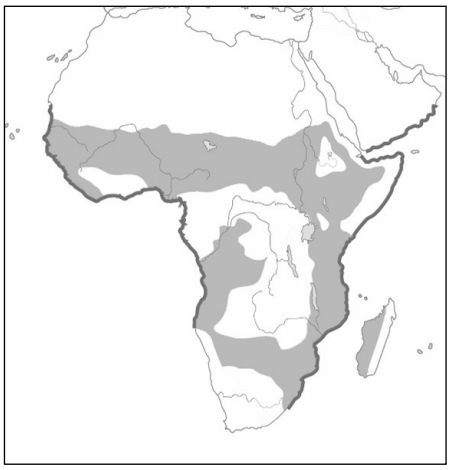

(Školní atlas dnešního světa)

2 body

8 Který z následujících biomů je zobrazen na výchozí mapě?

A) stepi mírného pásu
B) tropické deštné lesy
C) pouště a polopouště
D) savany a tropické stepi

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

2 body

9 Která z následujících dvojic evropských států má nejnižší stupeň urbanizace?

A) Itálie a Španělsko
B) Německo a Polsko
C) Lichtenštejnsko a Moldavsko
D) Spojené království a Švýcarsko

VÝCHOZÍ TABULKA K ÚLOZE 10

Demografická charakteristika/rok	Plzeňský kraj			Zlínský kraj		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Střední stav obyvatel	549 216	550 371	552 898	591 287	590 447	589 869
Stav obyvatel k 31. 12.	549 618	551 528	554 537	590 706	590 142	589 839
v tom: muži	269 155	270 421	272 423	287 675	287 433	287 339
ženy	280 463	281 107	282 114	303 031	302 709	302 500
Sňatky	2 799	2 745	2 897	2 731	2 804	2 706
Rozvody	1 812	1 683	1 643	1 532	1 420	1 618
Narození celkem	5 066	5 455	5 819	5 230	5 687	5 631
v tom: živě	5 046	5 445	5 803	5 217	5 670	5 612
mrtvě	20	10	16	13	17	19
Přirozený přírůstek	-953	-401	-115	-761	-595	-314
Přistěhovalí	5 584	5 708	6 522	3 972	3 510	3 528
Vystěhovalí	5 126	3 397	3 398	4 371	3 479	3 517
Přírůstek stěhováním	458	2 311	3 124	-399	31	11
Celkový přírůstek	-495	1 910	3 009	-1 160	-564	-303

(www.czso.cz)

2 body

10 Která z následujících informací odpovídá údajům ve výchozí tabulce?

A) V roce 2006 ve Zlínském kraji obyvatel celkově ubylo.
B) Migrační saldo měly oba kraje ve sledovaném období kladné.
C) Počet mrtvě narozených dětí v obou krajích ve sledovaném období klesal.
D) Ve sledovaném období obyvatelstvo v Plzeňském i Zlínském kraji přirozenou měrou přibývalo.

---

2 body

11 Pro kterou z následujících skupin států platí, že dominantní podíl elektrické energie vyrábějí v jiných než tepelných elektrárnách?

A) Brazílie, Francie, Norsko
B) Německo, Paraguay, Mexiko
C) Rakousko, Švýcarsko, Saúdská Arábie
D) Švédsko, Kanada, Spojené státy americké

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 12

Věková pyramida graficky znázorňuje *věkovou strukturu* obyvatelstva daného regionu. Znázorňuje počet mužů a žen v daném věku, v daném okamžiku a na vymezeném území. Na ose y jsou vyneseny věkové skupiny po pěti letech, na ose x pak podíl jedinců dané věkové skupiny na celkové populaci. V levé části grafu je vždy uveden údaj za muže, v pravé části údaj za ženy.

(CERMAT)

2 body

12 Která z následujících věkových pyramid odpovídá věkové struktuře Nigérie?

A)

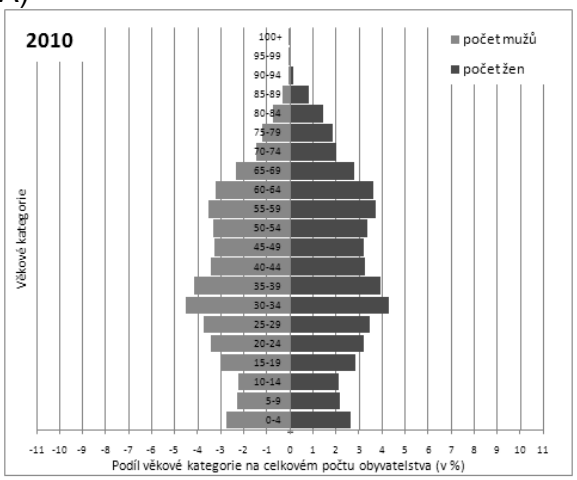

B)

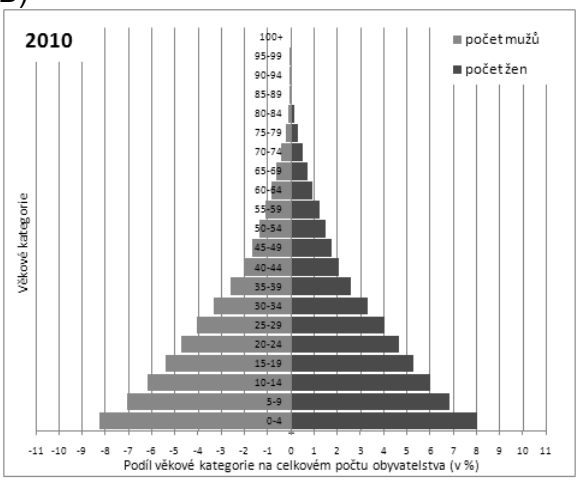

C)

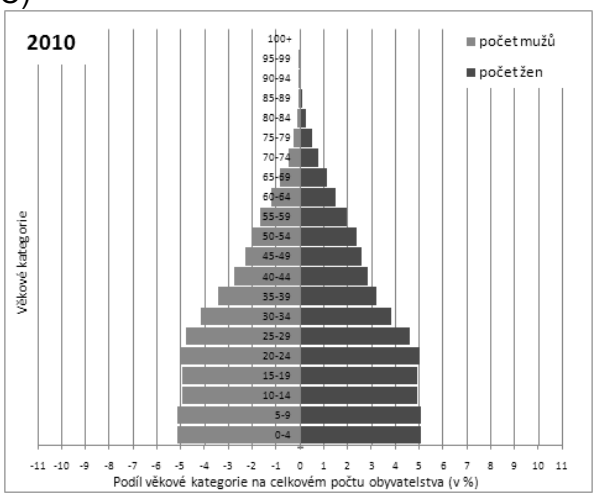

D)

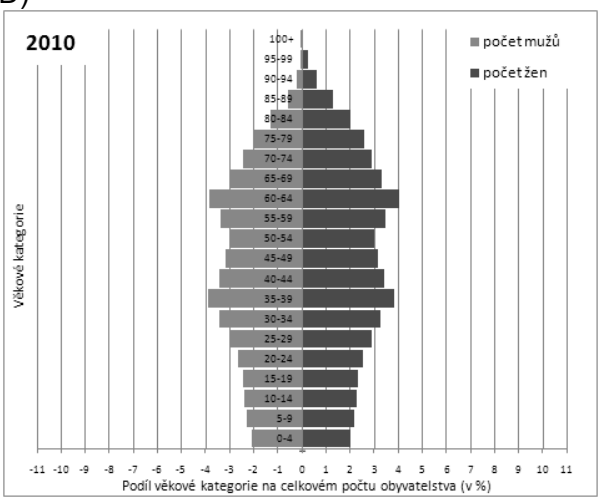

---

2 body

13 Co představuje mezinárodní organizace, která je známá pod zkratkou OECD?

A) Organizaci zemí vyvážejících ropu
B) Evropské sdružení volného obchodu
C) Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
D) Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

VÝCHOZÍ TEXT A MAPA K ÚLOZE 14

Plodina pochází původně z Brazílie, odkud se její pěstování na plantážích rozšířilo do mnoha tropických zemí, zejména Jižní Ameriky a Afriky. Slouží jako významná surovina pro potravinářský průmysl. Mezi největší producenty této plodiny patří Côte d'Ivoire, Indonésie, Ghana, Nigérie, Brazílie a Kamerun.

(www.biotox.cz, upraveno)

2 body

14 Která z následujících plodin je popsána ve výchozím textu a na mapě je zobrazena šedě?

A) skořice
B) vanilka
C) čajovník
D) kakaovník

---

max. 2 body

15 Přiřaďte ke každé jazykové skupině indoevropské jazykové rodiny (15.1–15.3) odpovídající jazyk (A–D):

15.1 germánské jazyky _____
15.2 románské jazyky _____
15.3 keltské jazyky _____

A) rumunština
B) nizozemština
C) řečtina
D) irština

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 16

Jednou ze sledovaných statistik v rámci světové těžby a spotřeby nerostných surovin je saldo mezi těžbou a spotřebou z celkového objemu (saldem v tomto případě rozumíme rozdíl mezi celkovým objemem těžby a spotřeby určité suroviny).

(CERMAT)

2 body

16 Která z následujících evropských zemí má nejvyšší záporné saldo mezi těžbou a spotřebou ropy a zemního plynu?

A) Rusko
B) Norsko
C) Německo
D) Spojené království

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

VÝCHOZÍ TEXT A GRAF K ÚLOZE 17

V grafu je znázorněna náboženská struktura světové populace v roce 2005.

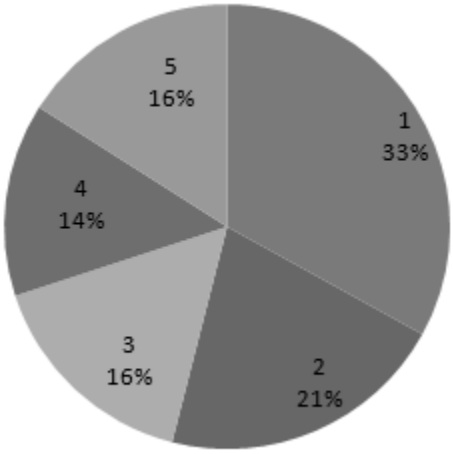

(www.wikipedia.org,upraveno)

2 body

17 Ke kterému z následujících náboženství se hlásí část populace označená ve výchozím grafu číslicí 1?

A) islám
B) hinduismus
C) křesťanství
D) buddhismus

---

max. 2 body

18 Přiřaďte k vybraným geografickým objektům na území Česka (18.1–18.3) správný název chráněné krajinné oblasti (A–D), ve které se tyto objekty vyskytují:

18.1 Adršpach, Teplice nad Metují, řeka Stěnava _____
18.2 Trosky, Kozákov, Hrubá Skála _____
18.3 Litoměřice, Labe, Lovoš _____

A) Český ráj
B) Český kras
C) Broumovsko
D) České středohoří

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

VÝCHOZÍ MAPA K ÚLOZE 19

(Základy zeměpisných znalostí, upraveno)

2 body

19 Které z následujících oblastí jsou na mapě Asie zobrazeny tmavě?

A) bezodtokové oblasti
B) trvale zaledněné oblasti
C) oblasti s výskytem permafrostu
D) pramenné oblasti velkých asijských řek

VÝCHOZÍ OBRÁZEK K ÚLOZE 20

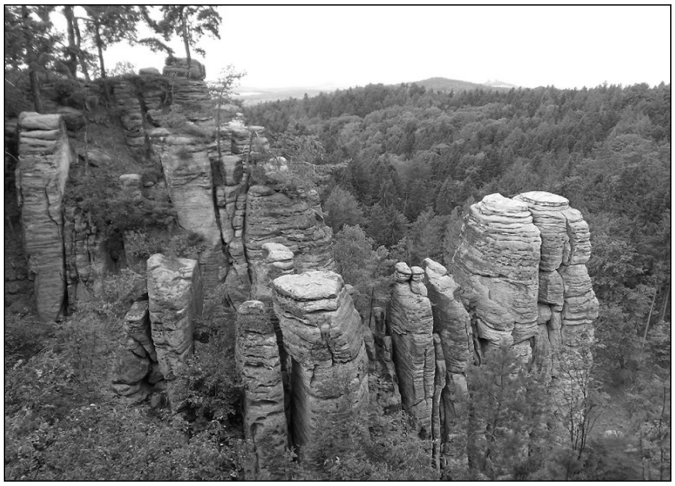

(Vzhledem k povaze úlohy není zdroj výchozího obrázku uveden.)

2 body

20 Ze které horniny vzniká tento typ útvarů?

A) z žulových masivů
B) ze sprašových útvarů
C) z vápencových zvrásněných vrstev
D) z pískovcových zpevněných usazenin

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

2 body

21 Která z následujících možností nejlépe charakterizuje pojem *revitalizace krajiny*?

A) oživení krajiny výstavbou sídel a průmyslových areálů
B) vyhlášení člověkem nedotčené krajiny za chráněnou krajinnou oblast
C) změna struktury krajiny způsobená zvýšením ekonomické aktivity v oblasti
D) soubor opatření vedoucí k obnově nebo ke zvýšení ekologické stability krajiny

---

VÝCHOZÍ OBRÁZEK K ÚLOZE 22

Těžba nerostných surovin je těžkým zásahem do ekosystému, funkce a vzhledu krajiny.

(Vzhledem k povaze úlohy není zdroj výchozího obrázku uveden.)

2 body

22 Která z následujících oblastí je nejspíše zachycena na výchozím obrázku?

A) oblast těžby uranové rudy na Českobudějovicku
B) oblast povrchové těžby hnědého uhlí v Podkrušnohoří
C) oblast podpovrchové těžby černého uhlí na Ostravsku
D) oblast povrchových lomů na těžbu kaolinu na Šluknovsku

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 23

Rozlohou patří tento stát mezi deset největších zemí světa. Území státu zasahuje do tří základních podnebných oblastí. V severní části, kterou tvoří rozsáhlá nížina, je vlhké a teplé tropické podnebí s malými teplotními výkyvy. Ve střední a východní části převládá tropické podnebí se střídáním suché zimy a vlhkého tropického léta. Třetí oblast hornatého jihu země, zhruba od prostoru obratníku Kozoroha, má už subtropické podnebí s horkým létem a chladnou zimou. Téměř polovinu území státu pokrývají lesy.

(CERMAT)

2 body

23 Který z následujících států je popsán ve výchozím textu?

A) Indie
B) Brazílie
C) Austrálie
D) Argentina

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

VÝCHOZÍ TEXT A MAPA K ÚLOZE 24

Lidé svou činností pozměňují a ovlivňují často nežádoucím způsobem přírodní prostředí na Zemi. Změny je možno sledovat nejen na lokální a regionální úrovni, ale již i v globálním měřítku.

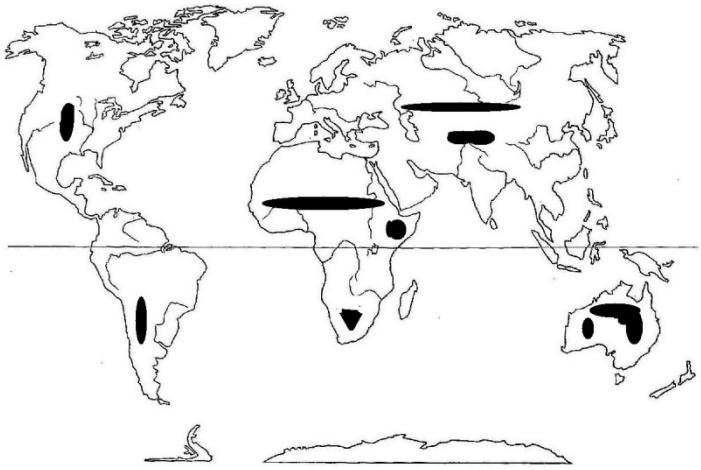

(CERMAT)

2 body

24 Které z následujících oblastí jsou na výchozí mapě označeny tmavě?

A) území ohrožená desertifikací
B) půdy silně ovlivněné kyselými dešti
C) oblasti se ztenčenou ozonovou vrstvou
D) zničené nebo silně ohrožené tropické deštné lesy

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 25

Významný technický projekt (projekt Delta) umožnil ***** přehradit společné ústí řek Rýna, Másy a Šeldy. Stát se tak chrání před ničivými povodněmi přicházejícími od Severního moře.

(Zeměpis světa 3, upraveno)

2 body

25 Napište název státu, který je vynechán (*****) ve výchozím textu:

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 26

Z hlediska rasového složení obyvatelstva Afriky se uplatňuje rozčlenění do šesti hlavních populací, které se formovaly od počátku neolitu. Jedna z nich – černošská populace – obývá většinu Afriky na jih od Sahary a na jih od Etiopie a Somálska. Hlavními znaky jsou vysoký vzrůst, temná barva kůže, očí a vlasů, kudrnaté vlasy, protáhlý tvar lebky, velmi krátký a široký nos a široká ústa s tlustými rty. Lidé savan mají většinou vysokou postavu a krátký trup, kdežto lidé pralesů mají nižší postavu a dlouhý trup.

(CERMAT)

2 body

26 Která z následujících možností uvádí názvy kmenů či etnik, které patří k černošské populaci?

A) Malgaši a Kečuové
B) Sanové a Bantuové
C) Khmérové a Khoinové
D) Tuaregové a Pygmejové

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 27

Asijský stát při Perském zálivu má bohatou starověkou historii a kulturní tradici. Většinou hornatý povrch se střídá s rozsáhlými solnými pouštěmi (nejvýznamnější jsou Kevír a Lút). Stát se dlouhodobě řadí mezi největší světové producenty a vývozce ropy. Koncem 70. let minulého století zde proběhla islámská revoluce. Jejím plodem je státní režim, ovlivňující významně regionální i světové politické a bezpečnostní poměry.

(CERMAT)

2 body

27 Který z následujících států je popsán ve výchozím textu?

A) Irák
B) Írán
C) Kuvajt
D) Bahrajn

VÝCHOZÍ TEXT A MAPA K ÚLOZE 28

Mapa znázorňuje komplexní socioekonomickou regionalizaci ČR, která měla vliv na současné uspořádání administrativně správního členění ČR. Přesto však toto administrativně správní členění ČR a uvedená regionalizace vykazují určité rozdíly. Výroky A–D interpretují srovnání socioekonomické regionalizace s administrativně správním členěním ČR.

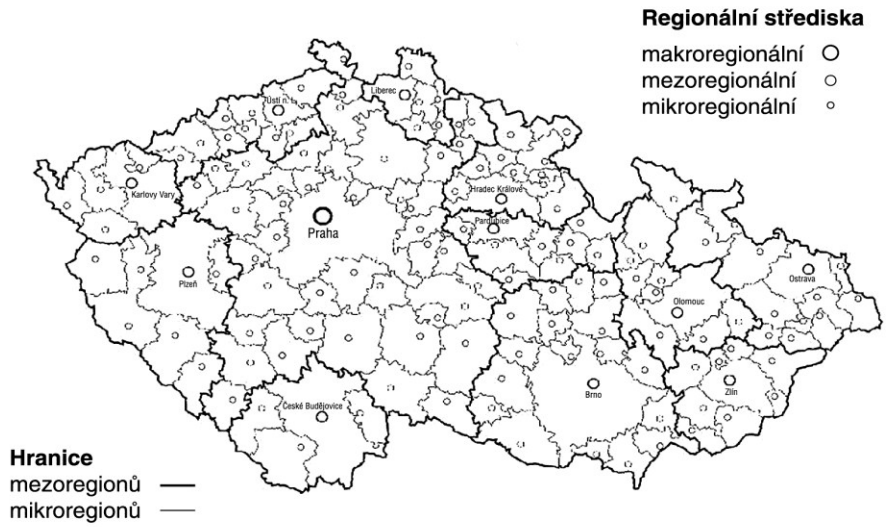

(V. Toušek, J. Kunc, J. Vystoupil a kol., Ekonomická a sociální geografie)

2 body

28 Který z následujících výroků je <u>chybnou</u> interpretací výchozího textu a mapy?

A) Regionalizace v zásadě potvrzuje oprávněnost vymezení Olomouckého kraje v geograficky netypickém tvaru území.
B) Regionalizace ukazuje oprávněnost vymezení hranic Pardubického kraje tak, že kraj zahrnuje oblasti s rozdílným krajinným rázem (hory, vrchovina, nížina).
C) Regionalizace ukazuje, že Moravskoslezský kraj je územně vymezen ve výrazně větším rozsahu, než kam zasahuje mezoregionální význam jeho krajského města.
D) Regionalizace ukazuje, že nejmenší krajské město ČR nemá charakter a význam mezoregionálního střediska a jeho vliv je do značné míry překryt vlivem největších měst ČR.

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

2 body

29 Jaký je v současné době poměr zastoupení listnatých a jehličnatých lesů na celkové ploše lesů v Česku?

A) listnaté lesy 78 %; jehličnaté lesy 22 %
B) listnaté lesy 56 %; jehličnaté lesy 44 %
C) listnaté lesy 43 %; jehličnaté lesy 57 %
D) listnaté lesy 24 %; jehličnaté lesy 76 %

---

max. 2 body

30 Přiřaďte ke každé z následujících elektráren (30.1–30.3) oblast (A–D), ve které se nalézají:

30.1 Dlouhé Stráně _____
30.2 Chvaletice _____
30.3 Dalešice _____

A) Krušné hory
B) Česká tabule
C) Hrubý Jeseník
D) Českomoravská vrchovina

---

2 body

31 Kolik procent obyvatelstva Česka je v současnosti (konec roku 2010) soustředěno v pěti největších městech (Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, Olomouc)?

A) 12 %
B) 21 %
C) 33 %
D) 41 %

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 32

Dle rizika nákazy se vymezují tři malarické zóny (A, B, C), přičemž nejvyšší riziko nákazy je v zóně C. Jádrem této zóny jsou oblasti, které se nacházejí mezi obratníky a vyznačují se subtropickým či tropickým podnebím se značnou vlhkostí.

(www.natur.cuni.cz)

2 body

32 Která z následujících možností zahrnuje pouze oblasti světa patřící do zóny popsané ve výchozím textu?

A) Sahara, Tasmánie, Andy
B) Nový Zéland, Patagonie, Aljaška
C) Amazonie, Nová Guinea, Madagaskar
D) Velké Antily, Velké Sundy, severní Afrika

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

max. 2 body

33 Přiřaďte k uvedeným charakteristikám evropských pobřežních oblastí z hlediska předpokladů k cestovnímu ruchu (33.1–33.3) jejich názvy (A–D):

33.1 Pobřeží patří mezi historicky nejstarší oblasti cestovního ruchu v Evropě. Rekreanty přitahuje členité pobřeží s písčitými plážemi, mohutná silueta blízkého pohoří a příznivé středomořské podnebí. Dlouhá tradice cestovního ruchu umožnila vznik luxusních středisek, vhodných pro velké kulturní, sportovní a jiné společenské akce. Jedno ze středisek je proslulé pořádáním filmového festivalu, jiné automobilovými závody. _____

33.2 Pobřeží je oblíbenou destinací především pro středoevropské rekreanty, přestože přírodní podmínky pro plážovou turistiku nejsou zcela ideální. Pobřeží je velice strmé, pláže úzké a převážně oblázkové. Nad pobřežím se prudce zvedá vápencové pohoří. Geologicky se jedná o stále klesající zónu. Četné ostrovy, lemující pobřeží, jsou ve skutečnosti vrcholové partie souběžných pohoří. Podnebí je v této oblasti ideální pro letní cestovní ruch. _____

33.3 Pobřeží lemují rozsáhlé písečné pláže, které přecházejí plynule do rovinatého vnitrozemí. Činnost větrů a moře vymodelovaly na pobřeží četné akumulační tvary. Patří mezi ně i typické pískovcové kosy, které někdy uzavřou záliv, ze kterého se stane postupně jezero. Vlivem chladnějšího podnebí nepatří toto pobřeží mezi nejvýznamnější oblasti evropského letního cestovního ruchu. _____

A) Costa Brava
B) Dalmatské pobřeží
C) pobřeží Baltského moře
D) Azurové pobřeží (Riviéra)

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 34

V roce 1569 sestrojil kartograf Gerhard Mercator kartografické zobrazení, které významně usnadnilo evropským mořeplavcům dobývání zámořských světů. Výrazně sice zkreslovalo tvary a plochu jednotlivých kontinentů, stejně tak vzdálenosti mezi dvěma body. (Na naší mapě je skutečná nejkratší vzdálenost mezi body A a B na povrchu Země znázorněna křivkou výrazně delší než úsečka AB.)

Kartografické zobrazení však umožnilo, že úsečka mezi body A a B protínala všechny poledníky pod stejným úhlem. Při znalosti polohy výchozího bodu plavby (A) a cílového bodu plavby (B) bylo možné tyto body na mapě jednoduše úsečkou spojit. Úhel, který úsečka svírala s poledníky, se pak zadal kormidelníkovi jako kurz plavby a při jeho dodržení doplula loď bezpečně k cíli bez nutnosti další navigace.

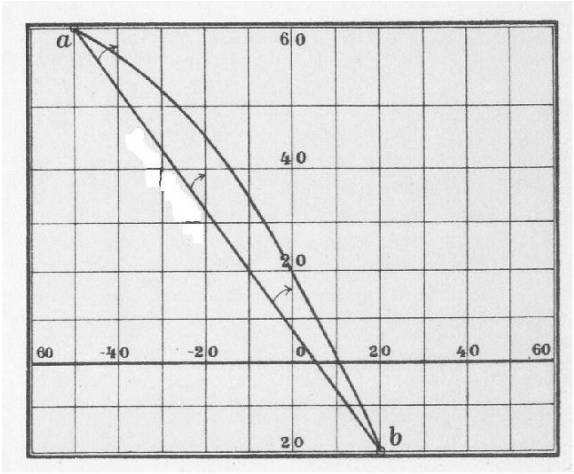

(CERMAT)

2 body

34 Které z následujících tvrzení o Mercatorově kartografickém zobrazení je pravdivé?

A) Mercatorova mapa je plochojevná, přičemž loxodromu zobrazuje jako křivku.
B) Mercatorova mapa je úhlojevná, přičemž ortodromu zobrazuje jako přímku, respektive úsečku.
C) Mercatorova mapa je úhlojevná, přičemž loxodromu zobrazuje jako přímku, respektive úsečku.
D) Mercatorova mapa je plochojevná, přičemž ortodromu zobrazuje jako přímku, respektive úsečku.

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 35

Tematické mapy vyjadřují na podkladu upraveného topografického obsahu rozmanité přírodní a socioekonomické objekty či jevy a jejich vzájemné souvislosti. Jednou z nejpoužívanějších vyjadřovacích metod tematické kartografie je metoda kartogramu.

(Čapek a kol., Geografická kartografie, Bičík a kol., Školní atlas dnešního světa, upraveno)

2 body

35 Pro který z následujících výřezů tematických map byla použita metoda kartogramu?

A)

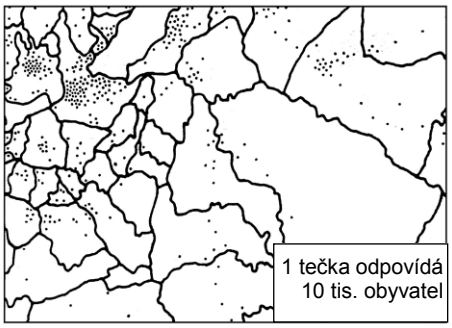

B)

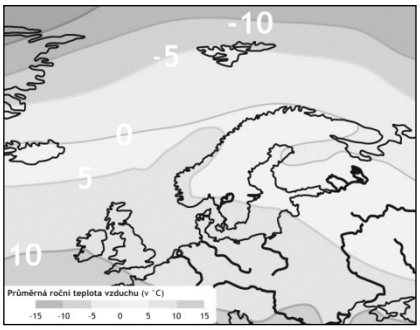

C)

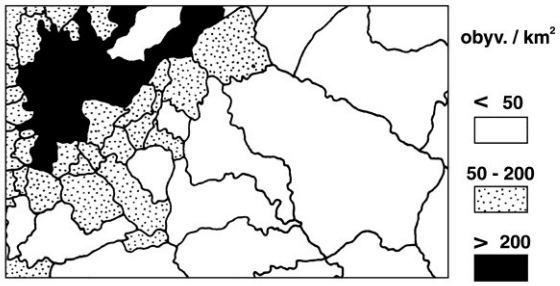

D)

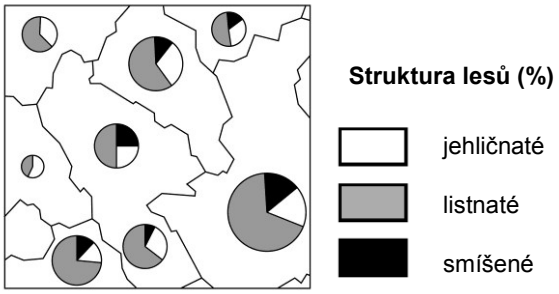

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 36

Nejspolehlivější náhradní metodou je v naší zeměpisné šířce určování světových stran podle Slunce a hodinek s ručičkami umístěnými ve vodorovné poloze a se správně nastaveným časem.

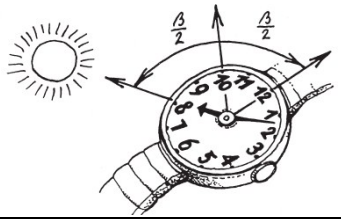

(Základy zeměpisných znalostí)

2 body

36 Ke které světové straně směřuje osa úhlu sevřeného mezi malou hodinovou ručičkou namířenou ke Slunci a číslicí 12 (uvažujte zimní čas)?

A) jih
B) sever
C) západ
D) východ

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

VÝCHOZÍ MAPA K ÚLOHÁM 37–40

(Turistická mapa 2035 Praha – západ)

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011

2 body

37 Sledovaný úsek trasy vede po silnici z osady Běleč přes Bratronice do Horního Bezděkova. Za výchozí i konečný bod úseku trasy je považován střed jmenovaných obcí.

Která z následujících možností odpovídá skutečné délce úseku sledované trasy?

A) 7 km
B) 9 km
C) 10 km
D) 12 km

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 38

Z důvodu chvilkové nepozornosti jste ztratil/a správný směr cesty a potřebujete v mapě určit místo, kde se právě nacházíte. Vystoupil/a jste tedy na nejbližší vyvýšené místo. Zjistil/a jste, že stojíte přibližně na spojnici vrchů Skalka a Holý vrch a právě vidíte zapadat slunce přímo nad vám neznámou obcí.

(CERMAT)

2 body

38 Jak se jmenuje vrch, na němž právě stojíte?

A) Koš
B) Kouty
C) Džbán
D) Plechovka

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 39

Z místa startu vyrazíme podél potoka. Pozvolna stoupající cesta vede převážně lesem. Přibližně po 1,5 km se cesta odklání od toku potoka a dále stoupá až na hřeben, kde křižuje silnici. Na následujících 1 000 metrech potkáme dva rozcestníky s další turistickou cestou, přesto budeme pokračovat stále po stejné turistické značce. Závěrečnou část cesty pak absolvujeme po silnici, která vede zpočátku lesem a pozvolna klesá do obce, kde naše cesta končí.

(CERMAT)

2 body

39 Která z následujících tras odpovídá výchozímu textu?

A) Nižbor – Chyňava
B) Roučmídův Mlýn – Chyňava
C) Roučmídův Mlýn – Bratronice
D) Bratronice – Žilinský vrch – Lhota

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 40

Barva turistických značek vychází z tzv. přednostní volby barev, jež souvisejí s charakteristikou značené trasy. Červená označuje dálkové nebo hřebenové trasy, modrá významnější trasy, zelená barva trasy místní a žlutá se používá pro krátké trasy, spojovací cesty a zkratky.

(*CERMAT*)

2 body

40 Které z následujících tvrzení o turistickém značení cest ve výchozí mapě je pravdivé?

A) Trasa z Nižbora do Chyňavy je tzv. místní trasou.
B) Trasa vedoucí přes Lhotu je tzv. hřebenovou trasou.
C) Trasa procházející centrem Chyňavy je tzv. dálkovou trasou.
D) Delší trasa z Bratronic do Roučmídova mlýna je tzv. spojovací cestou.

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2011